

Marie, lui dit-il, tu me plais, et je suis bien malheureux de ne pas te plaire. Si tu voulais m'accepter pour ton mari, il n'y aurait ni beau-père, ni parents, ni voisins, ni conseils qui pussent m'empêcher de me donner à toi. Je sais que tu rendrais mes enfants heureux, que tu leur apprendrais à respecter le souvenir de leur mère, et, ma conscience étant en repos, je pourrais contenter mon cœur.

J'ai toujours eu de l'amitié pour toi, et à présent je me sens si amoureux que si tu me demandais de faire toute ma vie tes mille volontés, je te le jurerais sur l'heure. Vois, je t'en prie, comme je t'aime, et tâche d'oublier mon âge. Pense que c'est une fausse idée qu'on se fait quand on croit qu'un homme de trente ans est vieux.

D'ailleurs je n'ai que vingt-huit ans ! une jeune fille craint de se faire critiquer en prenant un homme qui a dix ou douze ans de plus qu'elle, parce que ce n'est pas la coutume du pays; mais j'ai entendu dire que dans d'autres pays on ne regardait point à cela; qu'au contraire on aimait mieux donner pour soutien, à une jeunesse, un homme raisonnable et d'un courage bien éprouvé qu'un jeune gars qui peut se déranger, et, de bon sujet qu'on le croyait, devenir un mauvais garnement.

D'ailleurs, les années ne font pas toujours l'âge. Cela dépend de la force et de la santé qu'on a. Quand un homme est usé par trop de travail et de misère ou par la mauvaise conduite, il est vieux avant vingt-cinq ans. Au lieu que moi... Mais tu ne m'écoutes pas, Marie.

„Mařenko,“ řekl „líbíš se mi a jsem strašně nešťastný, že mě nechceš. Kdyby sis mě chtěla vzít za muže, ani tchán, ani příbuzní, ani sousedé, nic by mě nemohlo od tebe odradit. Vím, že by mé děti s tebou byly šťastné, že bys je učila vážit si památky matky, a protože bych měl čisté svědomí, mohl bych uspokojit žádost svého srdce.

Vždycky jsem k tobě cítil přátelství a teď jsem poznal, že do tebe jsem tak zamilovaný, že bych ti ihned odpřisáhl, kdybys mě o to požádala, věrnost a oddanost na celý život. Vidiš, jak tě mám rád, snaž se, prosím tě, zapomenout na můj věk. Uvaž, že je to nesmysl považovat třicetiletého muže za starého.

A ostatně, je mi teprve osmadvacet! U nás se každé děvče bojí, že o ní lidé budou špatně mluvit, když si vezme muže o deset nebo dvanáct let staršího, protože takové sňatky v našem kraji nejsou obvyklé; ale slyšel jsem, že se jinde na léta vůbec nehledí, že naopak rodiče dávají děvčeti muže rozumného a osvědčeného, který své ženě bude oporou, raději než mladíka. Ten se může zkazit a z dobrého člověka, za jakého jej pokládají, se často stane darebák.

Na věku nezáleží, hlavní je, jak je který člověk silný a zdravý. Muž, který musí příliš dřít, kterého sužuje bída anebo který není zachovalý, stárne už před pětadvacítkou. Kdežto já... Ale ty mě neposloucháš, Marie!“